

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia siten, että lain voimassaoloaikaa jatkettaisiin vuodelle. Sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesä-

kuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta, vapautettaisiin siten arvonlisäverovelvollisuudesta siirtymäkauden järjestelyinä myös vuonna 2000.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta oli tietyin edellytyksin vapautettu verosta. Verovapaus koski sellaisia vaikeavammaisia yrittäjiä, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia.

Suomen liittyminen Euroopan unionin jäseneksi vuoden 1995 alussa edellytti arvonlisäverolain muuttamista vastaamaan Euroopan yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöä. Yhteisön arvonlisäverotusta koskevat säännökset sisältyvät jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste annettuun neuvoston kuudenteen direktiiviin 77/388/ETY, jäljempänä *kuudes arvonlisäverodirektiivi*.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan vaikeavammaisten yrittäjien toiminta on yleisten säännösten mukaisesti verollista. Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja F liitteen 7 kohdan perusteella jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus siirtymäkauteen jatkaa sokeiden harjoittaman toiminnan verovapautta, jollei vapautus johda olennaiseen kilpailun vääristymiseen. Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä *liittymissopimus*, Suomelle on myönnetty vastaava sokeiden har-

joittamaa toimintaa koskeva oikeus. Yhteisön oikeuden mukaan Suomella ei siten ole oikeutta vapauttaa verosta muiden vammaisten yrittäjien harjoittamaa toimintaa.

Arvonlisäverolakia muutettiin arvonlisäverodirektiivin ja liittymissopimuksen määräyksiä vastaavaksi vuoden 1995 alusta säätämällä tietyin edellytyksin verottomaksi vain sokeiden henkilöiden harjoittama liike-toiminta (1486/1994). Muiden vaikeavammaisten yrittäjien harjoittama toiminta muuttui yleisten sääntöjen mukaan verolliseksi.

Vaikeavammaisten henkilöiden yritystoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi säädettiin vuonna 1995 laki vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista (1393/1995). Lain nojalla vapautettiin verosta kaikki sellaiset vaikeavammaiset yrittäjät, joiden toiminta olisi ollut vuoden 1994 kesäkuussa voimaan tulleen arvonlisäverolain mukaan verotonta. Lakia sovellettiin aluksi vuosina 1995 ja 1996. Lain voimassaoloa on tämän jälkeen jatkettu kolme kertaa vuosiksi 1997, 1998 ja 1999.

Lain tarkoituksena oli paitsi mahdollistaa vaikeavammaisten yrittäjien sopeutuminen verovelvollisuuteen myös antaa viranomaisille aikaa selvittää, miltä osin arvonlisäverovelvollisuudesta aiheutuva kustannuslisä edellyttää vaikeavammaisten yrittäjyyttä tukevia toimenpiteitä.

2. Ehdotettu muutos

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti maaliskuussa 1996 työryhmän, jonka tehtävänä oli muun muassa selvittää vaihtoehtoisia tapoja turvata vaikeavammaisten henkilöiden yritysten toimintaedellytykset tukijärjestelmien kautta. Työryhmän laatima selvitys valmistui helmikuussa 1997.

Vaikeavammaisten yrittäjien arvonlisäveronhuojennuksen yhteisön lainsäädännön edellyttämän poistamisen toteuttamiseksi työryhmä ehdotti vammaisten yrittäjyyden edistämishankkeen käynnistämistä. Hanke tulisi saattaa päätökseen vuoden 1997 lokaan loppuun mennessä kauppa- ja teollisuusministeriön johtamassa työryhmässä. Selvityksen tarkoituksena olisi yhteistyössä kauppa- ja teollisuus-, työ-, sosiaali- ja terveys- sekä valtiovarainministeriön, Kansaneläkelaitoksen ja järjestöjen kanssa selvittää, miten vammaiset henkilöt otetaan huomioon kauppa- ja teollisuusministeriön ja työvoimahallinnon eri yritystukimuodoissa sekä Kansaneläkelaitoksen eri tukimuodoissa ja miten vammaisten henkilöiden yrittäjyyttä voitaisiin parhaiten tukea. Tätä hanketta ei ole kuitenkaan vielä käynnistetty.

Paavo Lipposen II hallituksen ohjelmassa todetaan, että vammaispolitiikan voimavaroja kohdennetaan Vammaistyöryhmä '96:n ehdotusten suuntaisesti siten, että verotuksen kautta kanavoitua tukea muutetaan suoraksi tueksi ja palveluksi. Arvonlisäveronhuojennuksen poistamiseen liittyvät toimenpiteet on tarkoitus valmistella muiden työryhmän ehdotusten hallitusohjelman mukaisen toteuttamisen yhteydessä siten, että ne olisivat täytäntöön pantavissa vuoden 2001 alusta lukien.

Koska vaikeavammaisten henkilöiden harjoittaman yritystoiminnan edellytysten turvaamisesta ei ole vielä tehty pysyviä ratkaisuja, ehdotetaan, että vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annettua lakia sovellettaisiin siirtymäkauden järjestelyinä myös vuonna 2000. Lain 3 §:n 2 momenttia muutettaisiin vastaavasti.

3. Esityksen vaikutukset

Suomessa on noin 1 000 vaikeavammaista yrittäjää, joiden toiminta olisi ilman määräaikaista veronhuojennusta muuttunut vuoden 1995 alusta arvonlisäverolliseksi. Vaikeavammaisten yrittäjien liiketoiminnan vapauttaminen verosta vuonna 2000 pienentää arvonlisäveron tuottoa vähäisessä määrin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Esitys liittyy sosiaali- ja terveysministeriössä toteutettuun vammaisiin henkilöihin kohdistuvien vero-, tulonsiirto- ja maksupoliittisten toimenpiteiden sekä palveluiden kokonaisuutta koskevaan selvitykseen (Vammaistyöryhmä '96:n muistio 1997:6).

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 775/1998, seuraavasti:

3 §

_____ tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—2000.

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara

_____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 1999.

Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Suvi-Anne Siimes*

Laki

vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaikeavammaisille yrittäjille myönnettävistä veronhuojennuksista 8 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1393/1995) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 775/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—1999.

Tätä lakia sovelletaan, kun tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön vuosina 1995—2000.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .